ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΒΙΕΡΖ

Η ΦΩΤΙΑ!

Ἡ ἀναγγελίες τῶν πρώτων καταστροφῶν ποὺ εἶχε ὑποστῆ ὁ γαλλικὸς στρατὸς στὰ σύνορα, ἔκαναν τὶς ἐλπίδες ποὺ εἶχε ὁ δασοφύλακας Μπριὲρ γιὰ τὴ νίκη νὰ σβύσουν μία-μία. Ὡστόσο δὲν τολμοῦσε ἀκόμα νὰ φανταστῆ πὼς ἡ ἥττα ἦταν ὁριστική.

Δὲν μποροῦσε, βλέπετε, νὰ φανταστῆ πὼς σὲ λίγο οἱ προελαύνοντες συνεχῶς Πρῶσσοι θὰ κυρίευαν καὶ τὸ χωριὸ στὸ ὁποῖον κατοικοῦσε, ὅπως εἶχαν κυριεύση τόσα ἄλλα χωριὰ καὶ πόλεις... Καὶ τρομερὲς ἀνησυχίες τὸν εἶχαν κυριεύση καθὼς ἔκανε τὶς σκέψεις αὐτές, ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα, μέσα στὴ μεγάλη κόμαρη τοῦ σπιτιοῦ του. Καὶ ἐνῶ σκεφτόταν,κύτταζε διαρκῶς τὰ παλιὰ ἔπιπλα καὶ τἄλλα ἀντικείμενα ποὺ στόλιζαν τὴν κάμαρη. Τὸ μεγάλο δρύϊνο τραπέζι ποὺ χρησίμευε γιὰ τὶς οἰκογενειακὲς συγκεντρώσεις τῆς ἡμέρες τῶν ἐπισήμων γιορτῶν, τὸ μεγάλο κρεββάτι ὅπου εἶχαν πεθάνη ἡ μητέρα του καὶ ἡ γυναῖκα του, τὴν κούνια ὅπου ὁ γυιός του, ὁ Γιάκωβός του, εἶχε κοιμηθῆ τὶς πρῶτες του νύχτες ..

Δεκάξη χρόνια θἄχαν περάση ἀπὸ τότε. Ὁ Γιάκωβος ἦταν πειὰ παλληκάρι... Καὶ ὅμως, ἡ κούνια αὐτὴ εἶχε μείνη ἴδια κι' ἀνάλλαγη... Κάθε μέρα ὁ γέρω δασοφύλακας τὴν σιγύριζε μόνος του, ταχτοποιῶντας τὴν κουβέρτα καὶ τὰ σεντόνια, καὶ διορθώνοντας μὲ ἱερὴ συγκίνηση τοὺς ρόζ φιόγκους, τοὺς ὁποίους μὲ τόση μητρικὴ φροντίδα εἶχε δέσ ι σ' αὐτὴ ἡ μακαρίτισσα γυναῖκα του...

Ὁ Μπριὲρ ἔννοιωθε ἕνα μεγάλο σφίξιμο στὴν καρδιά...Συλλογιζόταν πὼς ὅλα αὐτὰ τἀγαπημένα πράγματα, ποὺ ἔκλειναν ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ψυχή του, θὰ γινόντουσαν σὲ λίγο λεία τῶν κατακτητῶν..

Ὡστόσο μιὰ τελευταία ἐλπίδα τον συγκρατοῦσε ἀκόμη : ἡ ἐλπίδα πὼς τὰ γαλλικὰ στρατεύματα θὰ κατήγαγαν ξαφνικὰ καμμιὰ μεγάλη, ὑπέρλαμπρη νίκη.

Πρὸ ὀλίγου εἶχε στείλη τὸν Γιάκωβο νὰ τοῦ φέρη τὰ τελευταῖα νέα.

Ἂν μάθαινε ὅμως ὅτι τὰ γαλλικὰ στρατεύματα εἶχαν καὶ πάλιν νικηθῆ...ἔ...τότε πειά...Μὰ δὲν τολμοῦσε οὔτε στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του νὰ ὁμολογήση τί θὰ ἔκανε τότε..

***

Ἔξαφνα, ἡ πόρτα ἄνοιξε.

Μὲς στὴν κάμαρη, μπῆκε ἕνας νέος ρωμαλέος ποὺ φαινόταν τρομερὰ χλωμός.

— Λοιπόν ; Τί νέα φέρνεις, τὸν ρώτησε ἀμέσως μὲ ἀγωνία ὁ δασοφύλακας.

— Ἡ ἐμπροσθυφυλακὴ τῶν Οὐλάνων ἔφτασε στὰ περίχωρα...ἀπάντησε μὲ ὀδύνη ὁ νέος. Οἱ συγχωριανοί μας φεύγουν κιόλας ἀπὸ τὸ χωριὸ κλαίγοντας...

Ὁ Μπριὲρ τινάχθηκε καὶ πιάνοντάς τον ἀπὸ τὸ χέρι τὸν ρώτησε πάλι :

— Εἶσαι βέβαιος γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ λές ; Ἰάκωβε :

— Μοῦ τὸ ἀνήγγειλε ὁ κ. Ματιέ, ὁ διευθυντὴς τοῦ ταχυδρομείου.

Ὁ δασοφύλακας ἔμεινε γιὰ λίγο συλλογισμένος. Ἔτσι πέρασαν μερικὰ λεπτὰ βαθειᾶς σιωπῆς.

— Ἄκουσε, παιδί μου...εἶπεν ἔξαφνα ὁ Μπριὲρ μὲ ἀλλαγμένη τὴ φωνή του. Ὡς τὰ σήμερα περάσαμε τὴ ζωή μας μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, ὅπου ἔζησαν κι' ὅπου πεθάναν ὅλοι οἱ δικοί μας...Ἰάκωβε παιδί μου, ὑπῆρξαν στιγμὲς ὅπου φέρθηκα αὐστηρὸς ἀπέναντί σου...Τὸ ἔκανα ὅμως αὐτὸ γιὰ τὸ καλό σου καὶ γι' αὐτὸ ἀκόμη δὲν σοῦ ἐφανέρωσα ποτὲ ὅλο τὸ βάθος τῆς ἀγάπης μου... Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσης ὅτι δὲν ὑπῆρξα κακὸς πατέρας...

— Κι' ἐγώ, πατέρα μου, ἀπάντησε μὲ συγκίνηση ὁ νέος, φρόντισα πάντοτε νὰ σὲ ὑπακούω, καὶ δὲν πιστεύω νὰ σὲ δυσαρέστησα πολλὲς φορές. Ἀλλά...καὶ ἡ φωνὴ τοῦ νέου ἔτρεμε λίγο,καθὼς ἐπρόφερε τὰ λόγια αὐτά, ἀλλὰ γιατί, πατέρα, μοῦ τὰ λὲς ὅλα αὐτά ;...

— Γιατὶ ἔφτασε ἡ στιγμὴ ὅπου ἡ ζωή μας θἀλλάξη. Γιατὶ ἔφτασε ἡ στιγμὴ ὅπου θὰ χρειασθῆ νὰ ὁπλισθῆς μὲ ὅλο σου τὸ θάρρος...Αὔριο, ἀπόψε ἴσως, ὁ γερμανικὸς στρατὸς θὰ μπῆ μέσ' στὸ χωριό μας καὶ θὰ παραβιάση τὸ σπίτι μας...Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ποὺ μᾶς περιστοιχίζουν καὶ ποὺ τὰ θεωροῦμε τόσο ἱερά, θὰ πέσουν στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδας μας...Στὸν πόλεμο δὲν σέβεται ὁ νικητὴς τίποτε κ' οἱ Γερμανοὶ μὲ τὶς βαρειὲς μπότες τους θὰ σπάσουν τὴν πόρτα μας, θὰ θρυμματίσουν τὰ ἔπιπλά μας...

— Ὤ,...Εἶνε δυνατὸν αὐτό ;...ἐπρόφερε σιγὰ ὁ Ἰάκωβος, ἐνῶ τὰ μάτια του τὰ σκέπαζε ἕνα σύννεφο θλίψεως.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ θλιβερὸς νόμος τοῦ πολέμου, παιδί μου...

— Μ' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη...Κι' οὔτε πρέπει νὰ γίνη...

Τότε ὁ δασοφύλακας, χαμογελῶντας παράξενα, τοῦ ἀπάντησε:

— Ὄχι, παιδί μου, ἡσύχασε !...Αὐτὸ δὲν θὰ γίνη...Δὲν θὰ γίνη ποτέ...

***

Μὲ ἀργὰ βήματα, ὁ Μπριὲρ διευθύνθηκε στὸ παλιὸ καριδένιο ἐρμάρι καὶ τὸ ἄνοιξε. Ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἕνα σωρὸ πράγματα : παλιὰ φορέματα γυναικεῖα, ντανέλλες, κορδέλλες...

— Τ' ἀναγνωρίζεις αὐτά ; ἐρώτησε τὸ γυιό του.

Τὰ μάτια τοῦ νέου γέμισαν δάκρυα, καθὼς εἶδε τὰ φορέματα τῆς μητέρας του, ποὺ εἶχε πεθάνει ὅταν αὐτὸς ἦταν ἀκόμη στὴν κούνια.

Ὁ Μπριὲρ ἔρριξε μιὰ τρυφερὴ ματιὰ σ' ὅλα τὰ σκόρπια αὐτὰ ἀντικείμενα.

— Ὤ, αὐτὸ θὰ τὸ πάρω μαζύ μου ! φώναξε σὲ λίγο ξαφνικά, ὁρμῶντας καὶ ἁρπάζοντας ἕνα λευκὸ ὕφασμα...

Ἦταν ὁ γαμήλιος πέπλος τῆς γυναίκας του, ὁ μεγάλος αὐτὸς πέπλος, τὸν ὁποῖον αὐτὸς τῆς εἶχε ἀγοράση, ὅταν ἦταν ἀκόμη ἀραβωνιασμένη.Γιὰ μιὰ στιγμὴ πέρασε ἀπὸ ἐμπρός του ὅλη αὐτὴ ἡ σκηνή...Τί εὐτυχισμένα χρόνια ποὺ ἦσαν τότε !... Φτωχιὰ Ἰωάννα !...

Ὁ Μπριέρ, καταβάλλοντας μεγόλη προσπάθεια, ξανάγινε κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του...Δὲν ἦταν τώρα κατάλληλη ἡ περίστασις γιὰ νὰ ξαναθυμηθῆ τὰ παλιά. Ἐσκούπισε μηχανικὰ τὰ δάκρυα ποὺ εἶχαν πλημμυρίση τὰ μάτια του,καὶ μὲ ἀπότομες κινήσεις, ἐσώριασε ὅλα αὐτὰ τὰ παλιὰ πράματα πάνω στὸ κρεββάτι.

— Ἰάκωβε, εἶπε κατόπιν στὸ γυιό του, δῶσε μου τὸ τουφέκι μου.

Ἀμέσως τὸ παλληκάρι ξεκρέμεσε τὸ ὅπλο ἀπὸ τὸν τοῖχο καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε.

— Ποῦ πρόκειται νὰ πᾶμε, πατέρα ; ἐρώτησε.

Ὁ πληθυντικὸς αὐτὸς ἔρριξε τὸν δασοφύλακα σὲ συλλογή. Σκεφτόταν ἂν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παρασύρη μαζύ του, στὴ νέα ζωὴ ποὺ ἀνοιγόταν τώρα ἐμπρός του, τὸν γυιό του.

Ὁ Ἰάκωβος κατάλαβε τὴν ἀγωνία τοῦ πατέρα του.

— Θἀρθῶ μαζύ σου... τοῦ εἶπε χαϊδευτικά.

Τότε ὁ γέρω δασοφύλακας προχώρησε πρὸς τὴ πόρτα.

— Ξέρεις ποῦ πηγαίνουμε ;εἶπε μὲ φωνὴ πνιγμένη.

Πηγαίνουμε στὰ δάση, στὶς λαγκαδιές. Ἐκεῖ θὰ κατοικοῦμε στὸ ἑξῆς, παιδί μου...Μαζὺ μὲ τοὺς δικούς μας, τοὺς στρατιῶτες μας, τἀδέρφια μας...

Ὁ νέος δὲν ἀπάντησε τίποτα. Σιωπηλά, ἀκολουθῶντας τὸν πατέρα του, βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι.

— Στόσου, τοῦ εἶπεν ἀπότομα αὐτός. Τὸ ἔργον μου δὲν ἐτελείωσε ἀκόμη...

Ἡ μορφή του εἶχε πάρη τώρα μιὰν ἔκφρασιν μεγαλείου. Μὲ ἀργὲς κινήσεις ἔβαλε φωτιὰ σ' ἕνα κλαρὶ δένδρου. Δείχνοντας κατόπιν τὸ σπίτι πρὸς τὸ γυιό του, τοῦ εἶπε :

— Ἐμπρός...Βάλε φωτιά, παιδί μου...Βάλε φωτιὰ γιὰ νὰ γίνουν ὅλα στάχτη, νὰ σκορπιστοῦν στοὺς τέσσερς ἀνέμους...Βάλε φωτιά...Οἱ Γερμανοὶ δὲν πρέπει νὰ πάρουν τίποτα ἀπὸ τὶς ἀναμνήσεις μας...Ἐμπρός !...Βάλε φωτιά !...

Ὁ Ἰάκωβος πῆρε τὴν λαμπάδα καὶ προχώρησε πρὸς τὸ σπίτι. Τὸ τρομερὸν ἔργον ἄρχιζε.

***

Σὲ λίγο, μιὰ πελώρια φλόγα ὑψωνόταν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου βρισκόταν τὸ σπίτι τοῦ γέρω Μπριέρ, τοῦ δασοφύλακα. Γύρω ἀπὸ τὴ φωτιὰ ἄρχισαν νὰ μαζεύονται διάφορες σκιές... Ἦσαν οἱ Γερμανοὶ οἱ ὁποῖοι εἶχαν μπῆ ἐν τῷ μεταξὺ στὸ χωριό...Ὁ Ἰάκωβος εἶχε κεῖ τὴν ἀλήθεια...

Ὁ δασοφύλακας μὲ τὸν γυιό του ὅμως ἦσαν μακρυά. Δίχως ἐλπίδα πειά, προχωροῦσαν ἀργά, σὰν νὰ κουβαλοῦσαν ἕνα πτῶμα μὲς στὴν ψυχή τους—τὶς νεκρικὲς ἐλπίδες τους—πρὸς τὶς ἄγριες λαγκαδιές...

ΠΙΕΡ ΒΙΕΡΖ

Οἱ συγχωριανοί μας φεύγουν ἀπ' τὸ χωριὸ κλαίγοντας...

μα, ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Δὲν θὰ μείνω ἐπάνω στὴν ἄμμο, νὰ μὲ φᾶνε τὰ κοράκια...

— Τί λόγια εἶν' αὐτὰ ποὺ λές, Ζαΐρα ; Σωθήκαμε.

—Πατέρα, ἀπέχει πολὺ ἀκόμη τὸ μέρος ὅπου μένει ὁ ἄνδρας μου;

— Ἂν ξεκινήσουμε αὔριο τὸ πρωῖ ἀπὸ δῶ θὰ φτάσουμε ἐκεῖ τὸ βράδυ.

— Τότε θὰ μπορεῖτε κἄπου-κἄπου νὰ ρχόσαστε ὥς ἐδῶ, νὰ κάθεστε καὶ νὰ μοῦ μιλᾶτε ἐπάνω ἀπὸ τὸν τάφο μου.

Ἔγειρε ὕστερα ἁπαλὰ τὸ κεφάλι της στὸ στῆθος τοῦ πατέρα της καὶ ξεψύχησε ἥρεμα, σὰν πουλάκι...